

Tommelitens liv og hændelser i England.

(Engelsk eventyr.)

I kong Arturs dage levde i England en mægtig trollmand som hette Merlin^{*)}. Engang han var ute at færdes, kom han til en bondegaard og banket paa, for at faa noget at drikke. Konen i huset tok vel imot ham og ga ham melk og brød, som smakte ham godt, for han var blit baade sulten og tørst i solsteken. Mens han sat tilbords, saa han sig om i stuen, og han skjønte snart at det var noget iveien med baade manden og konen; for de saa begge meget sorgfulde ut, endda de hadde alting saa pent og hyggelig hos sig. Han spurte dem hvad det var de sturete for, og saa svarte de det var fordi de ikke hadde nogen børn. „Jeg skulde være saa glad,“ sa konen, „hadde jeg bare en søn, om han saa ikke var større end tommelfingeren til far.“ Mester Merlin syntes det var noget tul av konen at ønske sig en søn som ikke var større end tommelfingeren til manden; men saa tok han hende paa ordet, og lovet at hun skulde faa det hun ønsket sig. Straks han kom

^{*)} Læs Merlin (lang i).

hjem, sendte han bud efter alvedronningen, og da hun kom, fortalte Merlin hende om kønen som sørget saa over at hun ikke hadde nogen børn. Alvedronningen syntes synd i hende, og mente det var bedst hun fik sit ønske opfyldt.

Det varte ikke længe, saa fik bondekonen en søn, og han var netop saa lang og saa bred som tommelfingeren til faren. Konen sat just i sengen og saa paa gutten, som hun var saa glad i; da kom alvedronningen ind til hende, kysset gutten og kaldte ham Tommeliten. Efter hende kom en mængde alver og huldrer; de tok og klædde paa gutten. Han fik et løvsblad til hat, skjorte av kingelvæv, bukser og trøie av myrdun, strømper av et rødt epleskal, som de bandt fast med to av morens haar; sko fik han ogsaa; de var av museskind, med haarene paa indsidene, forat de skulde være myke at gaa paa.

Tommeliten blev aldrig større end tommelfingeren til faren; men klok og slu var han, da han blev ældre, og fuld av puds og spik, saa moren hadde sin store nød med ham. Naar han spilte om kirsebærstener med andre gutter, og det hændte at han hadde mistet alle sine, saa kröp han ned i lommen paa de andre og grov til sig saa mange han kunde bære, og saa gav han sig til at spille igjen. Men en gang gik det galt; han var krøpet ned i en pose med kirsebærstener, og gutten som eide dem fik se ham. „Stjæler du, Tommeliten?“ sa gutten; „saa skal du faa svi for det!“ Og dermed drog han baandet sammen om halsen paa ham, saa bare hodet stak frem av posen, og den ristet han av alle kræfter. Da fik Tommeliten benene og hele kroppen slaat og klemt

av kirsebærstenene, saa han maatte tigge baade tyndt og vakkert om at slippe; han skulde aldrig gjøre slikt mer, sa han.

Men næste dag fik de det igjen! Da tok han alle morens ølglass og hængte dem op paa en solstraale, og da de andre guttene saa det, skulde de ogsaa til at prøve det samme. Men de hadde ingen huldregave faat, saaledes som Tommeliten, og følgen var den, at de slog glassene sund og fik stryk av forældrene. Tommeliten lo av dette, saa han var sprækkefærdig; men de store guttene blev saa arge paa ham, saa moren ikke turde la ham være sammen med dem længer, men tok ham med sig hjem; nu skulde han hjelpe hende med alt som han ikke var for liten til at gjøre.

En dag stod hun og rørte deig til en pudding, og Tommeliten var krøpet op paa kanten av krukken, for at se hvad det var hun gjorde. Imens vendte hun sig bort et øieblik, og i det samme faldt Tommeliten ned i krukken, og moren, som ikke saa det, rørte ham ind i digen, og saa satte hun puddingen over varmen. Da Tommeliten kjendte det blev varmt, gav han sig til at danse omkring i puddingen, saa den gik rundt i gryten. Moren trodde det var noget galt paa færde, og da hun i det samme fik se en knappestøper som gik ute paa veien, saa gav hun ham puddingen, og var glad til, fordi hun blev av med den.

Knappestøperen var svært fornøiet for det gode maaltid han nu skulde faa; det var længe siden han hadde smakt pudding. Mens han gik, kom han til et gjærde, og det skulde han stige over; men i det

samme fik han det slik at han maatte nyse. Tommeliten vilde vise at han hadde lært folkeskik, og ropte: „Gud signe!“ saa høit han bare kunde. Men da blev knappestøperen saa livende ræd, at han kastet puddingen fra sig og tok paa sprang, det meste han orket. Puddingen var nu gaat i mange stykker. Tommeliten krøp ut av den og løp hjem igjen til moren, som ikke visste hvor det var blit av ham, og hadde lett efter ham baade høit og lavt.

, En dag hun skulde melke kjørene, tok hun Tommeliten med sig ut paa marken. Det var sterk vind den dagen, og derfor tok hun en traad og bandt ham fast til en tistel, forat han ikke skulde blaase bort. Da koen fik se hatten hans, som var av et ekeblad, tok hun baade ham og tistelen i ett bit. Tommeliten blev fælt ræd for de store tænderne koen hadde, og saa skrek han paa moren, alt det han orket. „Hvor er du, sønnen min?“ spurte hun. „Her er jeg, i munden paa den røde koen!“ svarte han. Moren visste ikke hvad hun skulde gjøre, hun graat og bar sig; men koen blev saa ræd for alt det braak og staak Tommeliten gjorde i halsen paa den, saa den gapte høit og lot ham falde ut. Moren tok ham da op i forklæet sit og gik hjem med ham.

En anden gang var faren ute paa akeren og pløide, og hadde Tommeliten med sig. Den vesle gutten hadde faat sig et bygaks, og med det gik han og drev paa okserne som drog ploegen; men med én gang faldt han ned i en akerfure og blev borte. I det samme kom en ravn flyvende; den tok Tommeliten i nebbet og fløi over sjøen med ham til et stort slot. Her bodde en rise, og han stod netop og gapte og saa

efter hvad det var som kom flyende. Ravnens slap Tommeliten bent ned i gapet paa risen, og da han kom ned i maven paa ham, gjorde han slikt opstyr, saa risen var glad ved at bli av med ham igjen, og spyttet ham 3 mil ut i sjøen.

Der blev han slukt av en stor fisk; men denne fisken blev straks efter dradd op i baaten til en fattig fisker, som gik op paa slottet til kong Artur og solgte den. Da kokken skulde skjære op fisken, fandt han Tommeliten i maven paa den, og alle som var paa slottet undret sig meget over den lille fyren, og blev svært glade i ham. Kongen vilde altid ha ham hos sig; for han var saa god til at finde paa alt slags moro og lystighet, saa de maatte le, alle som saa og hørte paa ham. Naar kongen var ute og red, sat Tommeliten paa haanden hans, og naar det regnet, krøp han ned i vestelommen til kongen og la sig til at sove der, til det blev godveir igjen.

En dag spurte kongen ham ut om hans forældre, og da han fik høre de var fattigfolk, sa han til ham at han kunde gaa ind i skatkammeret og ta med sig saa mange penger han kunde bære; dem skulde han faa gaa hjem til forældrene med. Tommeliten fik sig en liten pose, i den stak han den største sølvpengen han kunde finde, tok posen paa ryggen, saa tung den var, og gik i to hele døgn, til han kom hjem. Moren stod i døren, da han kom, og baade hun og faren blev glade, kæn en nok vite, da de fik ham igjen og saa han hadde penger med sig. De bad ham sætte sig ned ved gruen i et valnøtteskal, og de gav ham saa meget mat at han i tre dage hadde sat tillivs en hel nøttekjerne; men det blev han syk

av; for en nøttekjerne var ellers nok mat for ham i en hel maaned. Da han var blit frisk igjen, skulde han tilbake til slottet; men det hadde nylig regnet, saa det var ikke føre for ham at gaa i. Da fandt moren paa raad likevel; hun satte ham paa haanden sin og blaaste ham avsted til kongsgaarden.

Nu hadde Tommeliten slikt stræv med at more kongen og dronningen og ridderne, saa han blev rent syk av det. Da kom alvedronningen i en vogn som blev draget af flaggermus, og tok ham med sig hjem til kongsgaarden igjen. Han dalet ned, netop i det samme kokkepiken gik over gaarden med et fat grøt, som kongen skulde ha, og han dumpet bent ned i grøtfatet, saa den hete grøten skvat i ansigtet paa jenten, og hun slap fatet i rendestenen.

Kokken blev lynende sint, og svor paa at Tommeliten hadde gjort det av bare ondskap, og kongen blev saa ærgerlig over at han ingen grøt fik, saa han dømte ham til at blive halshugget. Dette var det mange folk som stod og hørte paa, og en av dem var en møller, som stod og glante og gapte. Da nu Tommeliten hørte han skulde halshugges, tok han et tilsprang av alle livsens kræfter, og hoppet bent ned i halsen paa mølleren, saa ingen visste hvor det var blit av ham; ikke engang mølleren selv visste det.

Da Tommeliten var borte, gik folk hjem igjen, og det gjorde mølleren ogsaa. Men han fik ingen ro; for Tommeliten veltet og kastet sig i maven paa ham, stod snart paa hodet og snart paa benene, og gjorde slikt styr derinde, saa mølleren mente det maatte være den onde selv som var faret i ham, og saa sendte han bud efter doktoren. Da han kom,

sang og danset Tommeliten i maven paa mølleren, saa stakkaren blev endda ræddere, og sendte bud efter fem andre doktorer og tyve prester. De snakket og mante alle sammen, det bedste de kunde, og mølleren maatte sitte og høre paa det; men tilslut blev han saa træt og søvnig at han maatte gjespe. Han gapte som en hval, og i det samme gjorde Tommeliten et hop, og stod midt paa bordet. Da mølleren fik se at det var Tommeliten som hadde været i maven paa ham, blev han rent som fra sig av sinne; han tok Tommeliten i luggen og slængte ham gjennom vinduet ut i vandet; der kom det en stor fisk og slukte ham. Den blev halt op og solgt til kongens kjøkken; det var en stor, vakker fisk, og kongen vilde den skulde kokes straks. Da fisken blev skaaret op, fandt kokken Tommeliten, og gik like til kongen med ham. Men kongen hadde meget at gjøre, og derfor vilde han ikke se ham den dagen. Kokken satte da Tommeliten ind i en musefælde, saa han ikke skulde blive borte for dem igjen, og der sat han en hel uke, og hadde ikke andet at gjøre end at kikke ut mellem tralerne. Tilslut sendte kongen bud efter ham, og sa at nu kunde det være det samme, han tænkte ikke mer paa grøten, og nu skulde Tommeliten bli ridder og faa nye klær. Saa tok de vingerne av en sommerfugl og gjorde skjorte til ham, støvler fik han av kyllingskind, trøie og bukser av et sol-sikkeblad; til vaaben fik han en synaal, og en mus fik han at ride paa. Nu kunde han være med kongen paa jagt; men en dag, just som de red fremom en bondehytte, kom en kat farende og vilde fange musen som Tommeliten red paa. Tommeliten verget

sig nok med naalen; men da kongen og hans følge fik se hvad nød han var i, og kom for at hjælpe ham, var han saa opklort at de maatte bære ham hjem og lægge ham i en liten dunseng, som stod i et elfenbenskammer. Nu kom alvedronningen igjen og tok ham med sig hjem til alvelandet; der var han i mange aar; men i kong Dunstans tid kom han igjen, og da hadde han gilde grønne klær paa sig. Fra alle kanter kom nu folk for at se ham, og han blev ført frem for kongen, som spurte hvem han var, og hvor han kom fra. Tommeliten syntes det var rart at de ikke hadde hørt tale om ham før, og sa at han kom fra alvelandet, og at han hadde kjendt godt kong Artur, som hadde gjort stor ære av ham og slaat ham til ridder.

Tommeliten fik lov til at sitte ved kong Dunstans eget bord, og kongen bygget et guldsloot til ham som han skulde bo i, og gav ham en fin vogn med seks mus til hester. Men dette likte ikke dronningen; for kongen hadde aldrig git hende nogen fin vogn. Saa løi hun for kongen, og sa at Tommeliten hadde været lei mot hende. Nu skulde han faa straf; men han var krøpet ind i et snilehus, og der blev han sittende, til han næsten var sultet ihjel. Da kikket han ut av snilehuset, og fik se en sommerfugl som sat paa et græsstraa. Han var ikke sen, men sprang frem og satte sig skrævs over sommerfuglen, og den fløi avsted til kongens slot, med Tommeliten paa ryggen. Kongen, dronningen og hoffolkene saa sommerfuglen og vilde fange den; de gjorde jagt paa den; men den blev ved at flyve, til Tommeliten ikke kunde holde sig fast længer; han faldt av og dumpet ned i en

bøtte med vand, og da de drog ham op igjen, var han næsten druknet. Dronningen vilde likevel han skulde halshugges; men først stak de ham ind i en musefælde. Katten saa det rørte sig noget derinde, og trodde det var en mus; den drog og tumlet saa længe med fælden til den gik sund, og Tommeliten kröp ut. Saa kom det en kingel; den trodde Tommeliten var en flue, og stak ham, saa han faldt saa lang han var, og kingelen suget alt blodet ut av ham.

Tommeliten blev jordet under en rosenbusk, og paa graven satte kong Dunstan en støtte med hans navn og fortælling om hvorledes han levde og døde.
